

اتاق بازرگانی
صنایع، معادن و کشاورزی
اصفهان
ISFAHAN CHAMBER OF COMMERCE
INDUSTRIES, MINES AND AGRICULTURE

تحلیل گزارش طرح شاخص مدیران خرید

شهریور ۱۴۰۴

مرکز پژوهش و بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی، صنایع،

معادن و کشاورزی اصفهان

فهرست

خلاصه مدیریتی.....	۳
معرفی شامخ.....	۵
جدول (۱): توضیح مقادیر کمی شاخص مدیران خرید.....	۵
جدول (۲): مؤلفه‌های موثر بر مقدار شاخص مدیران خرید.....	۵
۱- بررسی شامخ کل اقتصاد در ۶۰ ماهه منتهی به شهریور ماه ۱۴۰۴.....	۶
نمودار (۱): وضعیت شامخ کل اقتصاد از شهریورماه ۱۳۹۹ تا شهریورماه ۱۴۰۴.....	۶
جدول (۳): شامخ کل اقتصاد در سه ماه منتهی به شهریور ماه ۱۴۰۴.....	۷
نمودار (۲): وضعیت مؤلفه‌های شامخ کل اقتصاد (تعدیل فصلی نشده).....	۸
نمودار (۳): وضعیت مؤلفه‌های شامخ کل اقتصاد (تعدیل فصلی شده).....	۹
۲- بررسی شامخ بخش صنعت در ۷۲ ماهه منتهی به شهریور ماه ۱۴۰۴.....	۱۰
نمودار (۴): وضعیت شامخ بخش صنعت از شهریورماه ۱۳۹۸ تا شهریورماه ۱۴۰۴.....	۱۰
جدول (۴): شامخ بخش صنعت در سه ماه منتهی به شهریور ماه ۱۴۰۴.....	۱۱
نمودار (۵): وضعیت شامخ بخش صنعت در شهریور ماه طی سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۴.....	۱۲
نمودار (۶): وضعیت مؤلفه‌های شامخ بخش صنعت (تعدیل فصلی نشده).....	۱۲
نمودار (۷): وضعیت مؤلفه‌های شامخ بخش صنعت (تعدیل فصلی شده).....	۱۳
۳- وضعیت شاخص مدیران خرید در زیر بخش‌های صنعت در شهریورماه ۱۴۰۴.....	۱۴
جدول (۵): شامخ زیربخش‌های صنعت (تعدیل فصلی شده).....	۱۴
جدول (۶): رتبه بندی شامخ زیربخش‌های صنعت (تعدیل فصلی شده).....	۱۵

خلاصه مدیریتی

داده‌های منتشرشده از شاخص شامخ در شهریور ماه ۱۴۰۴، تصویری روشن از استمرار رکود تورمی در اقتصاد ایران ارائه می‌دهد. بر اساس اطلاعات این گزارش، از یک سو فروش و صدور فاکتور در بسیاری از واحدهای تولیدی کاهش یافته، و از سوی دیگر، هزینه‌های تأمین مواد اولیه و تولید به‌شکلی مستمر در حال افزایش است. این در حالی است که تقاضای مؤثر در بازار نیز نشانه‌ای از بازگشت ندارد. ترکیب این دو روند، فشار مضاعفی را بر دوش بنگاه‌های اقتصادی نهاده و ادامه فعالیت را برای بسیاری از آن‌ها دشوار ساخته است.

علل این وضعیت را باید در مجموعه‌ای از عوامل ساختاری و سیاستی جست‌وجو کرد؛ از جمله سوءمدیریت در حوزه سیاست‌های پولی و مالی، چندنرخ‌ی بودن ارز، و فقدان هماهنگی میان نهادهای تصمیم‌گیر اقتصادی. در شرایطی که حتی اصول ابتدایی یک سیاست‌گذاری هماهنگ رعایت نمی‌شود، انتظار بهبود وضعیت اقتصادی در کوتاه‌مدت، دور از واقعیت خواهد بود.

در صورت تداوم این روند و عدم انجام اصلاحات اساسی در ساختار و جهت‌گیری سیاست‌گذاری اقتصادی، مخاطرات جدی‌تری نیز در پیش خواهد بود؛ از جمله افزایش خروج سرمایه از کشور، افول سرمایه‌گذاری مولد و تعمیق بحران در محیط کسب‌وکار. این هشدارها نه از سر بدبینی، بلکه بر پایه داده‌هایی است که شاخص‌های اقتصادی با صراحت پیش‌روی سیاست‌گذاران نهاده‌اند.

همان‌طور که در این گزارش تحلیلی با استفاده از نتایج آماری متقن و معتبر به تفصیل مورد بحث قرار گرفت، متأسفانه همچنان از تداوم رکود در اقتصاد کلان کشور حکایت دارد. شاخص شامخ، ابزاری است که مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی ایران بطور میدانی برآورد و منتشر می‌کند و به‌وسیله آن، وضعیت فعالیت‌های اقتصادی از نگاه فعالان تولید و خدمات مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. مقدار این شاخص در بازه‌ای بین صفر تا صد تعریف شده است. وقتی عدد شاخص بالاتر از ۵۰ قرار گیرد، از رشد و رونق نسبی فعالیت‌های اقتصادی خبر می‌دهد. در مقابل، قرار گرفتن آن در سطحی پایین‌تر از ۵۰، نشانه‌ای از کاهش فعالیت‌ها و ورود اقتصاد به وضعیت رکودی به شمار می‌آید.

هرچه این عدد به صفر نزدیک‌تر شود، رکود عمیق‌تر خواهد بود؛ و بالعکس، نزدیک شدن آن به ۱۰۰ حاکی از اوج‌گیری فعالیت‌های اقتصادی و شکل‌گیری یک دوره رونق است؛ گرچه چنین حالتی به ندرت در عمل رخ می‌دهد.

شاخص مدیران خرید کل اقتصاد در شهریور ۱۴۰۴ - که با تعدیل فصلی گزارش شده - به عدد ۴۵.۵ رسیده که متأسفانه گویای تداوم وضعیت رکودی در اقتصاد کشور است. مرور روند یک‌ساله این شاخص نشان می‌دهد که اقتصاد کلان ایران در اغلب ماه‌های گذشته در وضعیت رکود قرار داشته و نشانه‌ای از بهبود پایدار دیده نمی‌شود. در بخش صنعت نیز شاخص مدیران خرید - که با تعدیل فصلی گزارش شده - به حدود ۵۰.۶ رسیده است. این عدد، نه نشانه‌ای از رونق قاطع، بلکه بیانگر نوعی بی‌ثباتی و نوسان میان رکود و رونق در بخش صنعتی است.

بررسی مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده این شاخص نشان می‌دهد که تقریباً همه مؤلفه‌های کلیدی - از جمله میزان تولید، سفارش‌های جدید، سرعت انجام سفارش‌ها و موجودی مواد اولیه - روندی کاهشی داشته‌اند؛ امری که تأییدکننده تداوم رکود در بخش‌های تولیدی کشور است. با این حال، نکته نگران‌کننده آن است که شاخص قیمت مواد اولیه در شهریور به عدد بالای ۷۸.۲ رسیده و شاخص قیمت فروش محصولات نیز ۵۸.۵ گزارش شده است. این بدان معناست که علی‌رغم رکود عمومی، سطح عمومی

قیمت‌ها همچنان در حال افزایش است. این پدیده که از آن به «رکود تورمی» یاد می‌شود، ناشی از ترکیبی از عوامل برون‌زا از جمله تحریم‌های بین‌المللی، بی‌انضباطی‌های مالی، و سوءمدیریت سیاست‌های پولی است.

در چنین شرایطی، بنگاه‌های تولیدی از یک سو با کاهش تقاضا و افت فروش مواجه‌اند، و از سوی دیگر با افزایش شدید هزینه‌های تأمین مواد اولیه روبه‌رو هستند. این ترکیب، یکی از نامساعدترین وضعیت‌های ممکن برای محیط کسب‌وکار و استمرار تولید به شمار می‌رود. شواهد موجود در شاخص شامخ، بیانگر حاکمیت رکود تورمی در اقتصاد ایران است. بر اساس داده‌های گزارش پیش‌رو، از یک سو، فروش و صدور فاکتور در واحدهای تولیدی کاهش یافته و از سوی دیگر، قیمت مواد اولیه و هزینه‌های تولید پیوسته در حال افزایش‌اند؛ در حالی که تقاضای مؤثر در بازار وجود ندارد. این ترکیب ناهنجار از رکود و تورم، فشار مضاعفی را بر بنگاه‌ها تحمیل می‌کند.

ریشه این وضعیت را می‌توان در مجموعه‌ای از عوامل ساختاری و سیاستی دید؛ از جمله سوءمدیریت پولی و مالی، چندنرخ بودن ارز، و نبود هماهنگی میان سیاست‌گذاران اقتصادی. در شرایطی که حتی اصول پایه‌ای سیاست‌گذاری هماهنگ رعایت نمی‌شود، طبیعی است که چشم‌انداز بهبود نیز دور از دسترس بماند. اگر استمرار این روند متوقف نشود و اصلاحات اساسی در سیاست‌گذاری اقتصادی صورت نگیرد، احتمال تشدید خروج سرمایه، کاهش سرمایه‌گذاری مولد و تعمیق بحران در فضای کسب‌وکار بسیار جدی خواهد بود.

معرفی شامخ

شامخ که مخفف شاخص مدیران خرید PMI^۱ می‌باشد، بینش آنی و تصویر سریعی از شرایط اقتصاد کلان به ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش‌های صنعت و خدمات ارائه می‌دهد. این شاخص برای حدود ۲۹,۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه و منتشر می‌شود. در ادامه در جدول شماره (۱) توضیح می‌دهیم که مقادیر این شاخص معرف چه مفهومی هستند.

جدول (۱): توضیح مقادیر کمی شاخص مدیران خرید

شرح	مقدار	توضیحات
حداکثر میزان ممکن	۱۰۰	شرایط رونق کامل در اقتصاد کلان
حداقل میزان ممکن	صفر	شرایط رکودی در اقتصاد کلان
مقدار متوسط	۵۰	شرایط عادی اقتصاد کلان (نه رونق نه رکود)
شامخ کل اقتصاد شهریور ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی نشده)	۴۷.۳	شرایط رکودی (بدون در نظر گرفتن عوامل فصلی)
شامخ صنعت شهریور ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی نشده)	۵۳.۳	شرایط رونق (بدون در نظر گرفتن عوامل فصلی)

در محاسبه شاخص مدیران خرید ۱۲ مؤلفه مورد توجه قرار گرفته می‌گیرد که در جدول شماره (۲) معرفی می‌شوند.

جدول (۲): مؤلفه‌های موثر بر مقدار شاخص مدیران خرید

مؤلفه‌های اصلی	وزن	مؤلفه‌های کمکی
میزان تولید محصول یا ارائه خدمت	۲۵٪	قیمت مواد اولیه یا لوازم خریداری شده
میزان سفارشات جدید مشتریان	۳۰٪	موجودی محصول نهایی در انبار یا کارهای در حال تکمیل
سرعت انجام و تحویل سفارش	۱۵٪	میزان صادرات کالا یا خدمات
موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	۱۰٪	قیمت محصولات تولیدشده و خدمات ارائه شده
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۲۰٪	مصرف حامل‌های انرژی
		میزان فروش کالاها یا خدمات
		انتظارات در مورد میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده

منبع: مرکز پژوهش و بررسی‌های اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر اساس داده‌های اتاق ایران

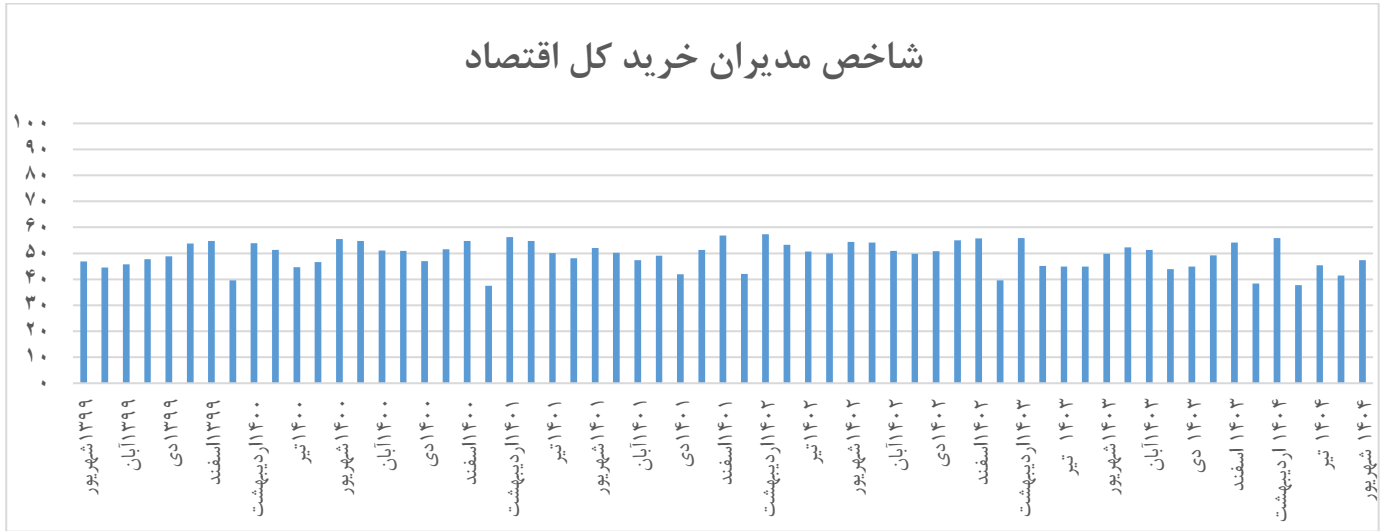
^۱ Purchasing Managers' Index

۱- بررسی شاخص کل اقتصاد در ۶۰ ماهه منتهی به شهریور ماه ۱۴۰۴

وضعیت شاخص مدیران خرید (شامخ) از شهریور ۱۳۹۹ تا شهریور ۱۴۰۴ در نمودار (۱) گزارش شده است. بر اساس این نمودار میانگین عدد شاخص کل اقتصاد (فصلی نشده) در ایران طی این بازه زمانی برابر ۴۷.۰۸ بوده است که نشان‌دهنده شرایط رکودی اقتصاد می‌باشد.

نمودار (۱): وضعیت شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد از شهریور ۱۳۹۹ تا شهریور ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی نشده)

منبع: مرکز پژوهش و بررسی‌های اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر اساس داده‌های اتاق ایران

آخرین نظرسنجی انجام شده توسط مرکز پژوهش‌های اتاق ایران، نشان می‌دهد که شاخص مدیران خرید کل اقتصاد در شهریور ماه ۱۴۰۴ معادل ۴۷.۳ محاسبه شده است و پس از تعدیل فصلی برای شهریور ماه ۱۴۰۴ معادل ۴۵.۵ برآورد شده است که حاکی از تداوم وضعیت رکود شاخص مدیران خرید کل اقتصاد ایران است.

در محاسبه شاخص مدیران خرید ۱۲ مولفه میزان تولید محصول یا ارائه خدمت، میزان سفارشات جدید مشتریان، سرعت انجام و تحویل سفارش، موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده، میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی، قیمت مواد اولیه یا لوازم خریداری شده، موجودی محصول نهایی در انبار یا کارهای در حال تکمیل، میزان صادرات کالا یا خدمات، قیمت محصولات تولیدشده و خدمات ارائه شده، مصرف حامل‌های انرژی، میزان فروش کالاها یا خدمات و انتظارات در مورد میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده مورد توجه قرار گرفته است.

جدول (۳): شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد در سه ماه منتهی به شهریور ماه ۱۴۰۴

تعدیل فصلی شده ^۱			تعدیل فصلی نشده			شاخص	
شهریور ۱۴۰۴	مرداد ۱۴۰۴	تیر ۱۴۰۴	شهریور ۱۴۰۴	مرداد ۱۴۰۴	تیر ۱۴۰۴		
۴۵.۵	۴۵.۳	۴۷.۳	۴۷.۳	۴۱.۴	۴۵.۴	شامخ کل اقتصاد	مولفه های اصلی
۴۵.۳	۴۴.۰	۴۸.۴	۴۸.۴	۳۶.۸	۴۴.۷	میزان تولید محصول یا ارائه خدمات	
۴۳.۰	۴۲.۳	۴۶.۱	۴۶.۴	۳۵.۴	۴۱.۶	میزان سفارشات جدید مشتریان	
۴۹.۴	۴۸.۵	۴۹.۸	۵۱.۴	۴۸.۹	۵۳.۸	سرعت انجام و تحویل سفارش	
۴۳.۵	۴۵.۱	۴۵.۴	۴۱.۴	۴۴.۲	۴۲.۱	موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	
۴۷.۵	۴۹.۲	۴۶.۶	۴۷.۵	۴۹.۰	۴۷.۵	میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	
۷۸.۲	۷۶.۳	۷۵.۹	۷۸.۲	۷۶.۳	۷۵.۹	قیمت مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	مولفه های کمکی
۴۸.۱	۵۲.۴	۵۰.۹	۴۸.۲	۵۲.۴	۵۰.۹	موجودی محصول نهایی در انبار یا کارهای در حال تکمیل	
۴۴.۹	۴۲.۸	۴۵.۶	۴۸.۶	۴۰.۰	۴۶.۲	میزان صادرات کالا یا خدمات	
۵۸.۵	۵۴.۶	۵۶.۷	۵۸.۵	۵۴.۶	۵۶.۷	قیمت محصولات تولیدشده و خدمات ارائه شده	
۵۱.۸	۴۵.۲	۴۸.۶	۴۵.۱	۴۱.۳	۵۱.۶	مصرف حامل‌های انرژی	
۵۲.۱	۴۸.۱	۵۰.۸	۵۳.۸	۴۲.۷	۴۶.۷	میزان فروش کالاها یا خدمات	
۳۸.۴	۴۶.۵	۴۹.۶	۳۹.۸	۵۰.۹	۴۵.۶	انتظارات در مورد میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده	

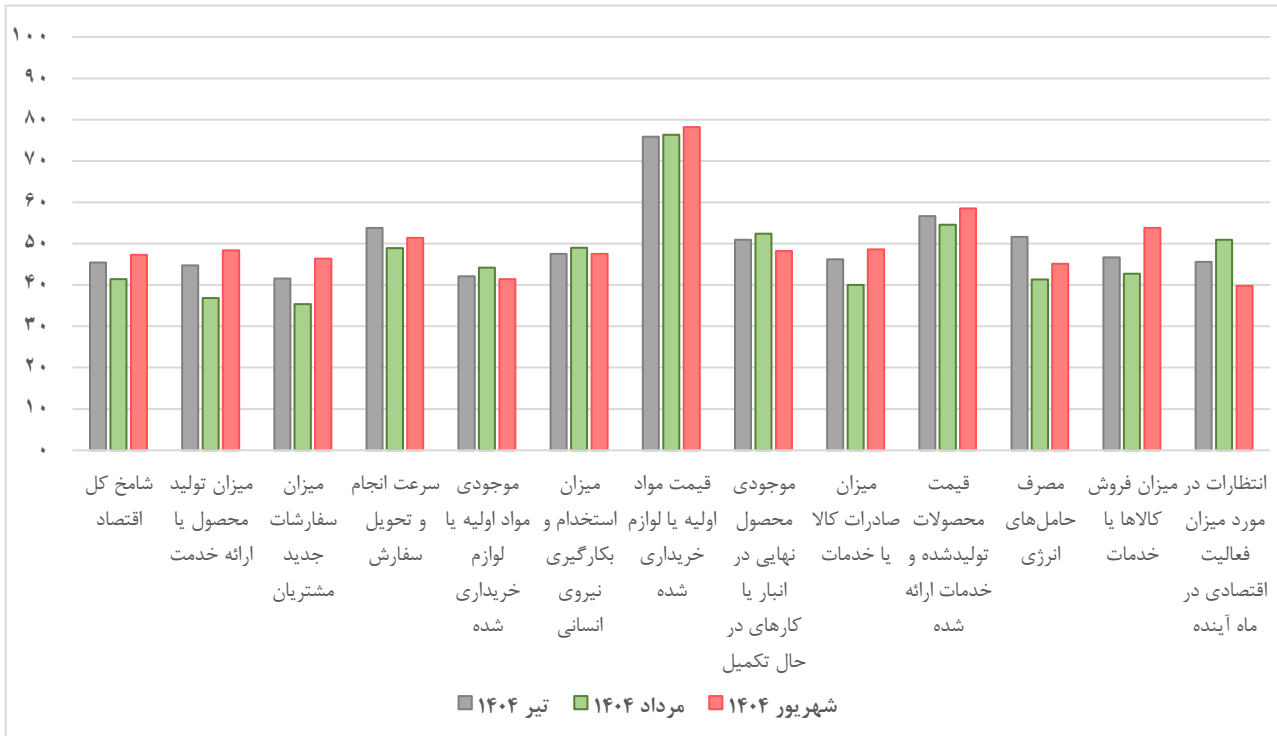
منبع: مرکز پژوهش و بررسی‌های اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر اساس داده‌های اتاق ایران

^۱ تعدیل فصلی یا فصل‌زدایی یک روش آماری برای حذف مولفه فصلی یک سری زمانی است و معمولاً زمانی انجام می‌شود که بخواهیم روند و انحرافات چرخه‌ای از روند یک سری زمانی را مستقل از مؤلفه‌های فصلی آن تحلیل کنیم. مؤلفه فصلی بخشی از یک سری زمانی است که در آن داده‌ها تغییرات منظم و قابل پیش‌بینی را که منطبق بر فواصل زمانی تقویمی منظم و دارای الگوی تکراری (مانند ماه‌ها یا سال مالی) است، تجربه می‌کنند.

در نمودار ۲ و ۳ وضعیت شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد به تفکیک مولفه‌های اصلی و کمکی به صورت تعدیل فصلی نشده و تعدیل فصلی شده گزارش شده است.

نمودار (۲): وضعیت مولفه‌های شامخ کل اقتصاد در سه ماه منتهی به شهریور ماه ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی نشده)

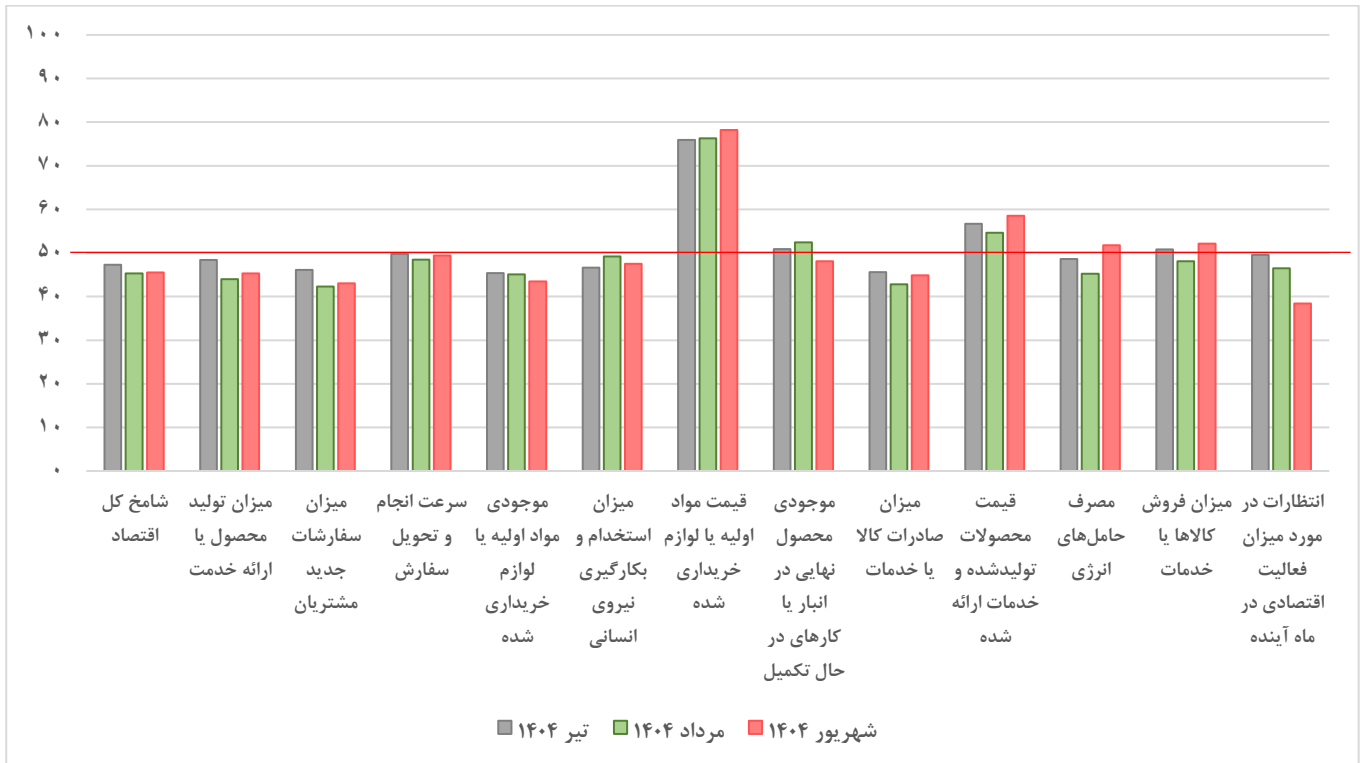
منبع: مرکز پژوهش و بررسی‌های اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر اساس داده‌های اتاق ایران

بر اساس نمودار ۳ که در صفحه بعد ملاحظه می‌شود :

در شهریور ۱۴۰۴ بر مبنای برآورد شامخ کل اقتصاد (۴۵.۵)، تصویر اقتصاد انقباضی است. میزان تولید معادل (۴۵.۳) و میزان سفارشات جدید معادل (۴۳.۰) برآورد شده است که ضعف تقاضا را نشان می‌دهد، در حالی که میزان فروش (۵۲.۱) کمی بالاتر از مرز خنثی قرار گرفته است، هزینه خرید مواد اولیه بسیار بالاست (۷۸.۲) و قیمت محصولات (۵۸.۵) انعکاس یافته است. میزان موجودی مواد اولیه (۴۳.۵) حاکی از سیاست تأمین محتاطانه است و سرعت تحویل (۴۹.۴) نزدیک مرز خنثی باقی مانده است. میزان صادرات (۴۴.۹) پایین‌تر از مرز خنثی است و انتظارات ماه آینده (۳۸.۴) چشم‌اندازی محافظه‌کارانه را ترسیم می‌کند. ترکیب تقاضای ضعیف با هزینه‌های بالای تولید، محیطی منقبض برای اقتصاد ایجاد کرده و با ریسک رکود تورمی مواجه است. مقتضی است بنگاه‌ها سیاست خرید، قیمت‌گذاری و نقدینگی را محافظه‌کارانه تنظیم کنند.

نمودار (۳): وضعیت مولفه‌های شامخ کل اقتصاد در سه ماه منتهی به شهریور ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی شده)

منبع: مرکز پژوهش و بررسی‌های اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر اساس داده‌های اتاق ایران

جدول (۴): شاخص مدیران خرید (شامخ) بخش صنعت در سه ماه منتهی به شهریور ماه ۱۴۰۴

تعدیل فصلی شده			تعدیل فصلی نشده			شاخص	
شهریور ۱۴۰۴	مرداد ۱۴۰۴	تیر ۱۴۰۴	شهریور ۱۴۰۴	مرداد ۱۴۰۴	تیر ۱۴۰۴		
۵۰.۶	۴۸.۸	۴۷.۷	۵۳.۳	۴۵.۸	۴۲.۷	شامخ کل صنعت	مؤلفه های اصلی
۵۳.۵	۴۹.۵	۴۷.۰	۵۷.۶	۴۳.۷	۴۱.۸	میزان تولید محصولات	
۴۹.۰	۴۷.۴	۴۸.۰	۵۴.۶	۴۳.۷	۳۹.۸	میزان سفارشات جدید مشتریان	
۵۷.۴	۵۲.۸	۵۲.۲	۵۸.۳	۴۹.۸	۵۰.۷	سرعت انجام و تحويل سفارش	
۴۴.۰	۴۶.۵	۴۲.۵	۴۴.۳	۴۶.۳	۴۱.۱	موجودی مواد اولیه خریداری شده	
۴۷.۴	۴۸.۳	۴۷.۳	۴۶.۵	۴۸.۰	۴۲.۸	میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	
۷۷.۳	۷۷.۷	۷۶.۲	۸۶.۱	۸۱.۶	۷۵.۷	قیمت خرید مواد اولیه	مؤلفه های کمکی
۴۷.۶	۵۰.۲	۵۲.۱	۴۹.۰	۵۱.۱	۵۲.۷	موجودی محصول نهایی در انبار	
۴۹.۰	۴۸.۶	۴۲.۶	۵۰.۲	۴۷.۴	۴۲.۵	میزان صادرات کالا	
۶۴.۰	۵۶.۷	۵۱.۹	۶۴.۰	۵۶.۷	۵۱.۹	قیمت محصولات تولیدشده	
۵۴.۵	۵۰.۶	۴۵.۷	۵۳.۶	۴۵.۹	۴۴.۴	مصرف حامل‌های انرژی	
۵۱.۵	۴۸.۷	۴۴.۳	۵۳.۳	۴۳.۰	۳۷.۰	میزان فروش محصولات	
۵۰.۳	۵۳.۸	۵۴.۹	۵۳.۰	۵۶.۴	۵۱.۱	انتظارات تولید در ماه آینده	

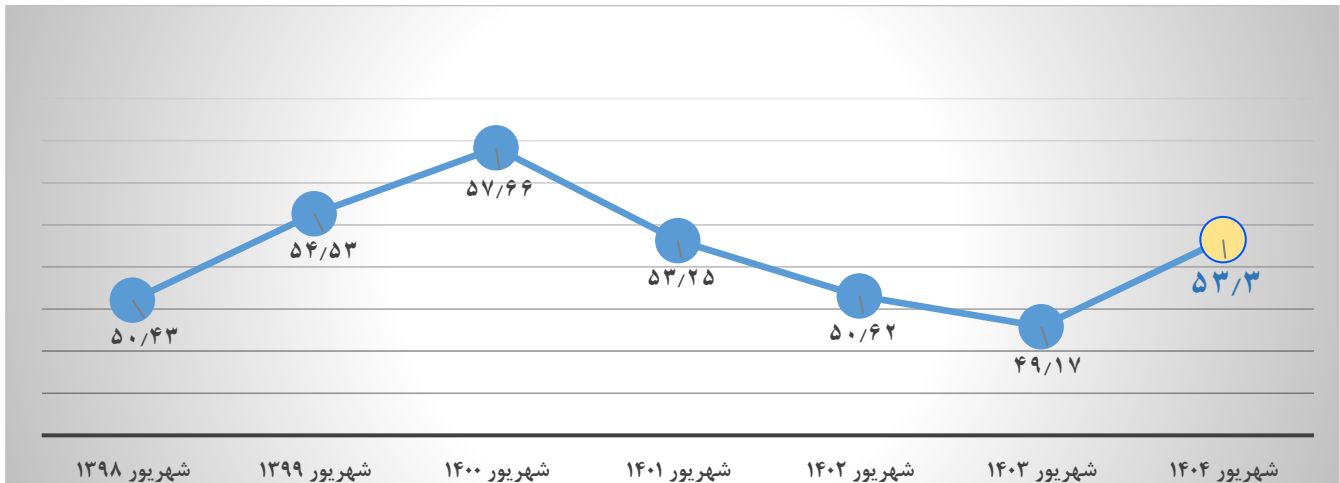
منبع: مرکز پژوهش و بررسی‌های اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر اساس داده‌های اتاق ایران

بر اساس نمودار (۵) که در صفحه بعد ملاحظه می‌شود، بررسی سری زمانی شاخص مدیران خرید بخش صنعت (شامخ) در شهریور سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۴ نشان می‌دهد این شاخص با وجود نوسانات سالانه، روندی کاهشی در پایداری فعالیت‌های تولیدی را تجربه کرده است. مقدار شاخص از ۵۰.۴۳ در شهریور ۱۳۹۸ با رشد تا ۵۷.۶۶ در سال ۱۴۰۰ به بالاترین سطح خود طی این دوره رسید، اما از آن پس به تدریج کاهش یافت و در شهریور ۱۴۰۳ به ۴۹.۱۷ رسید که نشان‌دهنده ورود به محدوده رکودی است.

در سال ۱۴۰۴ هرچند شاخص اندکی تا ۵۳.۳ بهبود یافته، اما هنوز فاصله محسوسی با اوج سال ۱۴۰۰ دارد. این روند حاکی از آن است که صنعت ایران پس از یک دوره رونق کوتاه در ۱۴۰۰، درگیر نوسانات ناشی از هزینه‌های تولید، محدودیت‌های تأمین مواد اولیه و ضعف تقاضای مؤثر شده است و تنها در سال اخیر نشانه‌هایی از بازگشت ملایم به وضعیت بهبود در فعالیت‌های صنعتی مشاهده می‌شود.

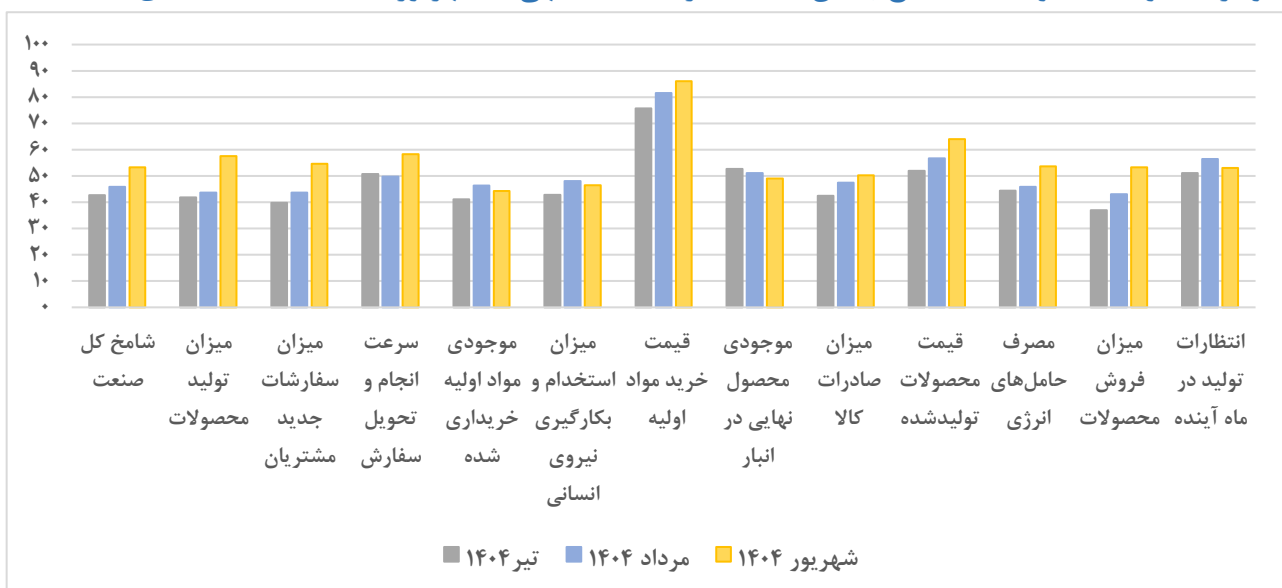
نمودار (۵): وضعیت شاخص مدیران خرید بخش صنعت در شهریورماه طی سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی نشده)

منبع: مرکز پژوهش و بررسی‌های اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر اساس داده‌های اتاق ایران

در نمودار ۶ و ۷ وضعیت شاخص مدیران خرید (شامخ) بخش صنعت به تفکیک مؤلفه‌های اصلی و کمکی به صورت تعدیل فصلی نشده و تعدیل فصلی شده گزارش شده است.

نمودار (۶): وضعیت مؤلفه‌های شامخ بخش صنعت در سه ماه منتهی به شهریور ماه ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی نشده)

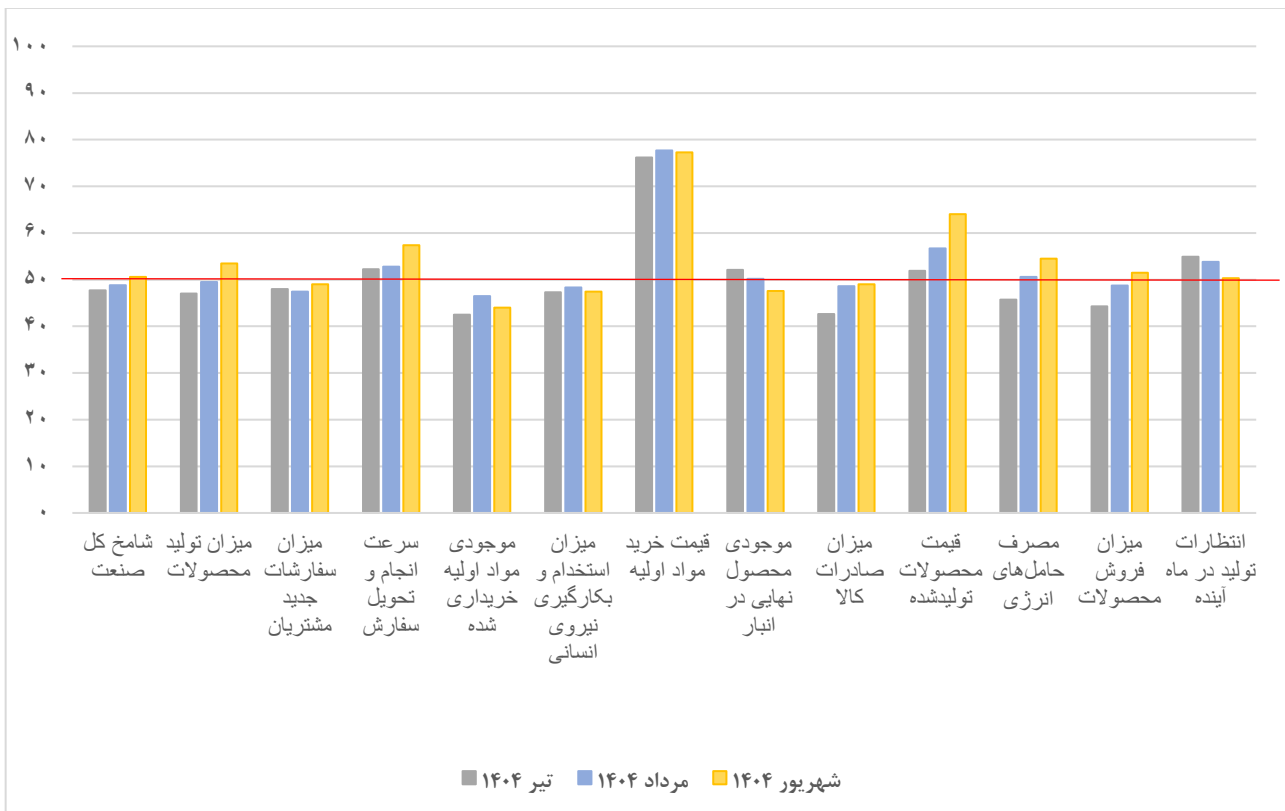
منبع: مرکز پژوهش و بررسی‌های اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر اساس داده‌های اتاق ایران

بر اساس نمودار ۷:

شاخص شامخ بخش صنعت معادل ۵۰.۶ برآورد شده است. میزان تولید و سرعت تحویل بهبود ملایمی دارد (۵۳.۵ و ۵۷.۴). میزان فروش کمی بالاتر از مرز خنثی (۵۰) معادل ۵۱.۵ برآورد شده است. با این حال، میزان تقاضا و میزان صادرات هنوز در مرز خنثی قرار دارد (۴۹.۰ و ۴۹.۰). با توجه به قیمت خرید مواد اولیه و قیمت محصولات تولید شده (۷۷.۳ و ۶۴.۰)، فشار هزینه‌ای همچنان ادامه دارد. در حالی که سیاست خریداری میزان مواد اولیه (۴۴.۰) محتاطانه باقی مانده است. در یک نگاه کلی می‌توان گفت با وجود تحرک عملیاتی بازار، ضعف تقاضا (خصوصاً صادرات) و تداوم فشار هزینه‌ای، پایداری عبور از مرز خنثی (۵۰) دچار و شکننده به نظر می‌رسد و ریسک بازگشت نوسان پابرجاست.

نمودار (۷): وضعیت مولفه‌های شامخ بخش صنعت در سه ماه منتهی به شهریور ماه ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی شده)

منبع: مرکز پژوهش و بررسی‌های اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر اساس داده‌های اتاق ایران

۳- وضعیت شاخص مدیران خرید در زیر بخش‌های صنعت

وضعیت شاخص مدیران خرید در زیر بخش‌های صنعت (تعدیل فصلی شده) در تاریخ شهریور ماه ۱۴۰۴ بر اساس مولفه‌های ۱۲ گانه در جدول (۵) گزارش شده است.

جدول (۵): شاخص مدیران خرید (شامخ) زیربخش‌های صنعت شهریور ماه ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی شده)

شاخص	صنایع غذایی	صنایع نساجی	پوشاک و چرم	چوب، کاغذ و مبلمان	صنایع فراورده‌های نفت و گاز	صنایع شیمیایی	صنایع لاستیک و پلاستیک	صنایع کانی غیر فلزی	صنایع فلزی	ماشین‌سازی و لوازم خانگی	وسایل نقلیه و قطعات وابسته	سایر صنایع
شامخ کل فعالیت	۵۱.۸	۵۵.۵	۴۴.۴	۵۷.۴	۴۱.۵	۵۰.۶	۵۹.۹	۵۹.۴	۴۵.۱	۵۳.۳	۴۵.۰	۴۶.۶
مقدار تولید محصولات	۵۲.۲	۶۱.۹	۳۶.۶	۶۵.۳	۴۰.۹	۵۵.۱	۶۰.۳	۵۹.۱	۴۷.۰	۵۷.۶	۴۲.۲	۴۳.۷
میزان سفارشات جدید	۵۰.۸	۴۹.۹	۵۹.۶	۶۱.۳	۴۴.۵	۵۱.۹	۶۱.۹	۶۴.۹	۴۳.۴	۵۴.۲	۴۸.۴	۴۹.۳
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۷.۷	۵۲.۴	۵۲.۳	۶۱.۱	۵۵.۳	۵۵.۹	۶۰.۷	۶۴.۹	۵۱.۵	۵۷.۷	۵۴.۵	۵۲.۹
موجودی مواد اولیه	۴۸.۴	۴۳.۱	۲۵.۰	۵۱.۹	۲۳.۳	۳۷.۵	۵۶.۹	۶۲.۵	۴۱.۷	۴۰.۹	۳۸.۷	۲۹.۳
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۰.۰	۶۴.۳	۳۵.۰	۴۱.۷	۳۶.۶	۴۵.۷	۵۷.۱	۴۵.۸	۴۲.۳	۴۹.۲	۳۹.۳	۵۰.۰
قیمت خرید مواد اولیه	۸۰.۳	۹۲.۹	۹۵.۰	۸۳.۳	۸۰.۰	۷۹.۲	۸۹.۳	۹۵.۸	۷۳.۹	۷۸.۵	۸۳.۳	۶۴.۳
موجودی محصول نهایی در انبار	۵۷.۴	۲۸.۶	۴۰.۰	۵۴.۸	۲۰.۰	۴۵.۳	۵۳.۶	۴۵.۸	۵۱.۲	۵۲.۲	۴۰.۷	۴۱.۹
میزان صادرات کالا	۵۵.۶	۵۷.۳	۳۳.۷	۴۵.۵	۴۰.۴	۵۱.۱	۵۰.۲	۵۳.۴	۳۹.۰	۵۰.۳	۴۸.۸	۴۱.۳
قیمت محصولات تولیدشده	۵۶.۹	۷۵.۲	۷۰.۰	۶۲.۵	۷۳.۳	۶۵.۱	۷۵.۰	۵۴.۲	۶۲.۲	۷۱.۷	۵۹.۳	۴۶.۹
مصرف حامل‌های انرژی	۵۵.۴	۶۷.۵	۴۰.۵	۶۵.۲	۴۲.۳	۶۱.۲	۶۱.۵	۴۴.۵	۵۰.۳	۵۵.۵	۴۹.۸	۳۳.۴
میزان فروش محصولات	۵۰.۷	۷۱.۲	۵۴.۰	۵۹.۰	۴۳.۲	۴۹.۷	۵۹.۶	۶۱.۷	۴۲.۶	۵۷.۱	۴۵.۵	۳۷.۲
انتظارات تولید در ماه آینده	۶۰.۴	۵۹.۵	۵۱.۳	۳۱.۴	۳۳.۵	۴۷.۷	۶۷.۸	۶۴.۷	۴۵.۷	۵۴.۴	۴۶.۱	۳۶.۵

منبع: مرکز پژوهش و بررسی‌های اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر اساس داده‌های اتاق ایران

جدول (۶): رتبه بندی شامخ زیربخش های صنعت شهریور ماه ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی شده)

وضعیت شامخ در زیر بخش های صنعت (تعدیل فصلی شده) در شهریور ماه ۱۴۰۴				
مقدار شاخص	بدترین رتبه	مقدار شاخص	بهترین رتبه	مولفه ها
۴۱.۵	صنایع فرآورده های نفت و گاز	۵۹.۹	صنایع لاستیک و پلاستیک	شامخ کل فعالیت
۳۶.۶	پوشاک و چرم	۶۵.۳	چوب، کاغذ و مبلمان	مقدار تولید محصولات
۴۳.۴	صنایع فلزی	۶۴.۹	صنایع کانی غیرفلزی	میزان سفارشات جدید
۵۱.۵	صنایع فلزی	۶۴.۹	صنایع کانی غیرفلزی	سرعت انجام و تحویل سفارش
۲۳.۳	صنایع فرآورده های نفت و گاز	۶۲.۵	صنایع کانی غیرفلزی	موجودی مواد اولیه
۳۵.۰	پوشاک و چرم	۶۴.۳	صنایع نساجی	میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی
۷۳.۹	صنایع فلزی	۹۵.۸	صنایع کانی غیرفلزی	قیمت خرید مواد اولیه
۲۰.۰	صنایع فرآورده های نفت و گاز	۵۷.۴	صنایع غذایی	موجودی محصول نهایی در انبار
۳۳.۷	پوشاک و چرم	۵۷.۳	صنایع نساجی	میزان صادرات کالا
۵۴.۲	صنایع کانی غیرفلزی	۷۵.۲	صنایع نساجی	قیمت محصولات تولیدشده
۴۰.۵	پوشاک و چرم	۶۷.۵	صنایع نساجی	مصرف حامل های انرژی
۴۲.۶	صنایع فلزی	۷۱.۲	صنایع نساجی	میزان فروش محصولات
۳۱.۴	چوب، کاغذ و مبلمان	۶۷.۸	صنایع لاستیک و پلاستیک	انتظارات تولید در ماه آینده

منبع: مرکز پژوهش و بررسی های اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر اساس داده های اتاق ایران

بررسی داده‌های جداول (۵) و (۶) شامخ شه‌ریور نشان می‌دهد:

بالاترین امتیاز مربوط به مولفه «قیمت خرید مواد اولیه» در زیربخش «صنایع کانی غیرفلزی» با مقدار ۹۵.۸ بوده است.

پایین‌ترین امتیاز متعلق به مولفه «موجودی محصول نهایی در انبار» در زیربخش «صنایع فرآورده‌های نفت و گاز» با مقدار ۲۰.۰ گزارش شده است.

در میان زیربخش‌های صنعتی، «صنایع کانی غیرفلزی» با دستیابی به بالاترین مقادیر در چند شاخص کلیدی از جمله قیمت خرید مواد اولیه (۹۵.۸)، موجودی مواد اولیه (۶۲.۵) و سرعت انجام و تحویل سفارشات (۶۴.۹) در موقعیت پیشرو قرار دارد و از منظر پایداری تولید، بهبود نسبی نسبت به ماه‌های قبل را تجربه کرده است. همچنین «صنایع نساجی» با شاخص‌های بالا در میزان فروش محصولات (۷۱.۲)، قیمت محصولات تولید شده (۷۵.۲) و میزان استخدام (۶۴.۳) در زمره بخش‌های با رشد نسبی تقاضا و جذب نیروی انسانی قرار دارد.

در مقابل، «صنایع فرآورده‌های نفت و گاز» با پایین‌ترین امتیازات در مؤلفه‌هایی همچون موجودی مواد اولیه (۲۳.۳) و موجودی محصول نهایی (۲۰.۰) دچار رکود محسوس و فشار بر زنجیره تأمین شده‌اند. همچنین زیربخش‌های «پوشاک و چرم» و «صنایع فلزی» در شاخص‌های میزان سفارش‌های جدید و تولید محصول، زیر سطح میانگین صنعت قرار گرفته‌اند که نشانه‌ای از ضعف در سمت تقاضا و ظرفیت بهره‌برداری است.

در جمع‌بندی، ساختار تولید در شه‌ریورماه با وجود افزایش قیمت مواد اولیه و رشد هزینه‌های انرژی (به‌ویژه در صنایع مصرف‌بر) نشانه‌هایی از دوگانگی عملکرد بین بخش‌های پیشرو و دچار رکود دارد. فعالان اقتصادی می‌توانند از این نتایج برای شناسایی بخش‌های مقاوم‌تر مانند صنایع کانی غیرفلزی و نساجی و بازتنظیم زنجیره تأمین و سرمایه‌گذاری در بخش‌های با پتانسیل رشد استفاده کنند.